

KİTLESEL FONLAMA

ULUSLARARASI GÜNEŞ ENERJİSİ TOPLULUĞU
TÜRKİYE BÖLÜMÜ
INTERNATIONAL SOLAR ENERGY SOCIETY
TURKEY SECTION

SOLARENA

 SOLARiST
solar.ist

SOLAR
TR2016

SOLAR
cluster - TR

SOLAR
SUMMIT

İÇERİK

- Kitlesele Fonlama Nedir?
- Diğer Ülkelerdeki Uygulamaları
- Kitlesele Fonlama İle İlgili Çekinceler
- Güneş Enerjisinde Kitlesele Fonlama
- Soru & Cevap

KİTLESEL FONLAMA NEDİR?

Projelerin internet platformlarında detayları ile sunulması sonucunda bu projeye ilgi duyanların çeşitli yöntemlerle projeye kitlesel şekilde fon sağlaması

2006 YILINDA ABD'de ORTAYA ÇIKTI

BUGÜN YAKLAŞIM HACMİ 5.5 MİLYAR USD

**DB ARAŞTIRMALARINA GÖRE 2025 YILINDA 90 MİLYAR USD
ÖNGÖRÜLMEKTE**

**DÜNYA RİSK SERMAYESİNİN 1.8 KATI BÜYÜKLÜĞÜNE ERİŞMESİ
BEKLENİYOR.**

KİTLESEL FONLAMA YÖNTEMLERİ

Fon karşılıklarına göre;

- ÖDÜL : Üyelik, Kitap, Bilet vs
- HİSSE: Çeşitli Oranlarda Hisse
- BORÇLANMA (Kredi) : Önceden belirlenen oranlarda kredi
- SOSYAL SORUMLULUK : Sosyal Projeler
- GELİR PAYLAŞIMI: Projeye özgü gelirler
- DAVALAR

Dünya genelinde ortalama 500 fonlamaya aracılık eden internet platformu çeşitli yöntemlerle günde 2 milyon USD, saatte yaklaşık 87.000 USD dakikada ise yaklaşık 1.400 USD'lik fon aktarımına aracılık etmektedirler

KİTLENİN FONLADIĞI?

ŞİRKETE DEĞİL,
PROJEYE FİNANSMAN

Platformlar aracılığı ile finansman arayışında bulunacakların kitlesel fonlamadan faydalanmak için şirket yapılanmasını finansmanın teminine yönelik mutlak araç olarak algılamaması önem arz etmektedir. Kullanılacak yöntemlere göre yalnızca bir araç vazifesi gören şirket yapılanması özellikle hisse ve borçlanma karşılığı kitlesel fonlamanın teminatlandırılmasına yönelik enstrüman olmaktan öteye geçmemektedir. Fakat özellikle 2012 yılı sonrasında hisse ve borçlanma karşılığı kitlesel fonlamada yaşanan gelişmeler ve risk sermayesi şirketlerinin de bu alana yatırım yapması kitlesel fonlamanın sermaye piyasalarında menkul kıymet düzenlemelerinden arı, özerk bir yapıda gelişmesine ve hatta risk sermayesi şirketlerine alternatif olmasına yol açmıştır.

ÖDÜL KARŞILIĞI KİTLESEL FONLAMA

- ABD'nin en hızlı şekilde yaygınlaşan kitlesele fonlama yöntemi
- Görsel ve yazılı sanat eserlerine ilişkin projeler, yazılım projeleri, pazar incelemesi yapan şirketler ve hayır kuruluşlarının faaliyetleri için uygun olmakla; sistem, ilgili internet platformu üzerinden yapılan fonlama oranında yatırımcıya çeşitli ödüllerin gönderilmesi üzerine kurulmuş
- Genellikle komisyon uygulaması %3-%10 arasında olup gerekli finansmanın karşılanamaması halinde ise yapılan bağışların iade edilip edilmeyeceği platformlar arasında farklılıklar göstermektedir.
- ABD'de bir saat firması: Projenin fon topladığı süre içerisinde hedeflenen tutarın 100 katı oranında fon kaynağı sağlanmıştır

HİSSE KARŞILIĞI KİTLESEL FONLAMA

- Borsada işlem görmeyen şirketlerin karşılık olarak hisselerine kısmen sahip olunması suretiyle projelerine finansman sağlanması
- Hisse karşılığı kitlesel fonlamada en büyük risk ve fırsat şirketin sunulan projeden bağımsız şekilde, genel hisse değerlerine bağlı olarak, yapılan yatırımın risk ve getirisi ile paraleldir. Bu sebeple özellikle hisse karşılığı kitlesel fonlama opsiyonu sunan şirketlerin melek yatırımcılar ile birlikte projelerini olgunlaştırdıktan sonra gerekli platformlara sunması önem arz etmektedir.
- Akreditasyon şart bir çok ülkede, ilgili otoriteler nezdinde akredite olmayan yatırımcıların (ABD’de “accredited investor” İngiltere’de “sophisticated investor” olarak tanımlanmaktadır.) hisse karşılığında kitlesel fonlama faaliyetinde bulunması yasal olarak mümkün değildir
- Riskleri: Yatırım kaybı, şirketin likidite sorunları yaşaması, uzun süreli kar payı dağıtma şartlarının oluşmaması, öz sermaye kaybının yaşanması ve şirketin yatırım alanlarının çeşitlendirilmesi , fikri mülkiyet hakları, yönetsel haklar
- Çıkış stratejilerinin önceden belirlenmesi önem arz etmektedir.

BORÇLANMA KARŞILIĞI KİTLESEL FONLAMA

- Finansman arayışında olan girişimcilerin banka ve finansman kurumları dışında, kitlelerden internet üzerinden sağladıkları krediler karşılığında borçlanarak faiz ödeme yükümlülüğü altına girdikleri bir kitlesele fonlama yöntemi
- 2006 ve 2007 yıllarında ABD'de kurulan Prosper ve Lenders Club (Borç Verenler Klubü) ile ivme kazanan bu fonlama yöntemi kurulduğu ilk zamanlarda yalnızca Facebook üyelerinin finansman ihtiyaçlarını karşılardı
- Kredi notu ve kredi geçmişi önem arz etmektedir.
- Ortalama 3-5 yıllık vadelerle 2000 USD'den 40.000 USD'ye kadar kredi sunan bu sistemde platformlar kendi politikalarına göre krediyi özgüledikleri alanı seçebilmektedirler.
- 2007 Haziran'ında kurulan Fynanz 2007-2013 yılları arasında özellikle öğrencilere yönelik 20 yıllık vadelere varan kredi imkanları sunarken 2013 yılında LendKey yapılanmasına geçtiğinde bulut teknolojisini de kullanarak otomotiv ve inşaat projelerine varan geniş bir skalada borçlanma karşılığı kitlesele fonlama imkanı sunar hale gelmiştir.

BORÇLANMA KARŞILIĞI KİTLESEL FONLAMA

- Bu yöntem son yıllarda özellikle Çin menşeli internet platformları tarafından yatırım yapıldığı görülmektedir. Çin menşeli internet sitesi Renren'in ABD menşeli Fundrise şirketine yaptığı yatırım sonrasında özellikle emlak ve inşaat alanında da yaygınlaşan borçlanma karşılığı kitlesel fonlama yine Çinli Alibaba'nın Yu Le Bao platformunu hayata geçirmesi ile sinema endüstrisi için de bir finansal kaynak olma yolunda gelişim göstermiştir.
- Yalnızca 2013 yılında risk sermayesi şirketleri tarafından toplamda bir milyar USD'ye yakın tutarda borçlanma karşılığı kitlesel fonlama platformlarına yatırım yapıldığı tespit edilmiştir.
- Son 8-9 yıllık dönemde dahi 120'yi aşkın borçlanma karşılığı kitlesel fonlama platformunun işlerlik kazandığı düşünüldüğünde kitlesel fonlama aracı olarak bu yöntemin ilerleyen süreçlerde daha da ön plana çıkarak dünya bankacılık ve finansçevreleri tarafından yoğun eleştirilere maruz kalacağı öngörülmektedir.

DİĞER ÜLKELERDE KİTLESEL FONLAMA

- Platformların başarılı şekilde işletildiği ilk on ülke ise ABD, İngiltere, Kanada, Almanya, Fransa, Avustralya, İtalya, Hollanda, İspanya ve Japonya olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Özellikle ABD'de hisse karşılığı fonlamanın yasal altyapısı diğer ülkelere nazaran çok daha tatmin edici olduğundan ülkenin kitlesel fonlama hacmi dünya hacminin önemli bir kısmını oluşturmaktadır.
- ABD ve AB düzenlemelerinde halen kademeli olarak ele alınmaktadır. AB halen kendi içerisinde yeknesak bir kitlesel fonlama düzenlemesinin işlerliğini tartışırken baskın görüş AB ülkeleri arasında kitlesel fonlamanın her ülkenin kendi mevzuatı ile düzenlenmesi ve bu düzenlemelerin de birlik müktesebatına uygun halde revize edilmesidir.

Kanada

Kanada ilk olarak 2009 yılında tanıştığı kitlesel fonlama kapsamında ödül karşılığı kitlesel fonlamayı basit bir mevzuatla düzenlerken hisse karşılığı kitlesel fonlamaya ilişkin katı ve karmaşık kurallar getirmiştir. Ülke içerisindeki farklı yönetim yapıları ve mevzuatsal ayrışmalardan kaynaklı hisse karşılığı kitlesel fonlama düzenlemelerinin bölgesel olarak düzenlenmesini tercih eden Kanada'da, bu yöntemde yalnızca akredite yatırımcıların yatırım yapmasına izin verilmektedir.

Yeni Zelanda

Yeni Zelanda hükümeti ilk olarak 2013 yılında kitlesel fonlamaya ilişkin bir rehber yayınlayarak düzenleyici altyapının sağlanması yönünde adım atmıştır. 2013 yılından bu yana kitlesel fonlama platformlarının hızla artış gösterdiği Yeni Zelanda'da düzenlemeler Menkul Kıymetler Kanunu hükümlerine tabi olmakla ülkede 2 milyon USD'ye kadar azami 12 ay vadeli kitlesel fon sağlanmasına izin verilmektedir.

İsveç

Kitlesele fonlama ile 2010 yılında tanışmış olup, bu ülkede özellikle 2010-2012 yıllarında kültürel projelere fon sağlanmasına yönelik hibe ve ödül karşılığı kitlesele fonlamaya izin verilmiş nihayetinde 2012 yılı sonlarında da hisse karşılığı kitlesele fonlama hayata geçirilmiştir.

Japonya

Japonya'da kitlesele fonlama Mayıs 2014'te getirilen düzenleme ile yasal zemine kavuşturulmuş böylelikle 10-50 milyon Japon Yeni sermayeli şirketlere kitlesele fon sağlanması yasal olarak mümkün hale getirilmiştir. Yatırımcıların kitlesele fonlama yöntemi ile yatırım yapma limitleri de 500.000 Japon Yeni ile sınırlandırılmıştır.

İtalya

Kitlesele fonlama ödül karşılığı yapılmak suretiyle ilk olarak 2011 yılında bir finansman aracı olarak ortaya çıkmış olup 2013 yılında İtalya hükümeti tarafından kitlesele fonlamanın tüm yöntemlerinin bütünüyle kullanılabilmesine olanak tanıyan yasal altyapı sağlanmıştır. Buna göre İtalya'da kitlesele fonlama platformları resmi bir tescile tabi tutulmakla hisse karşılığı kitlesele fonlama faaliyetinde bulunması da serbesttir. İtalya AB ülkeleri arasında kitlesele fonlama sistemine ilişkin yeknesak ve kapsamlı düzenlemeleri getiren ilk ülkedir.

İngiltere

Finans çevreleri kitlesele fonlamanın gelişmesine katkı sağlarken özellikle global finansman uygulamalarının bundan zarar görmemesine azami çaba sarf etmektedirler. Uzun yıllar özellikle ödül karşılığı kitlesele fonlamanın ülke genelinde etkisini gösterdiği İngiltere’de borçlanma karşılığı kitlesele fonlama uygulamaları ilk olarak 2011 yılında yenilenebilir enerji projelerinin fonlanması vesilesi ile gündeme gelmiş ve İngiliz Finansal Davranış Otoritesi’nin (FCA) onayı ile ilk platform kurulmuştur. Hisse karşılığı kitlesele fonlama platformları ise ilk olarak 2012 yılında yine FCA’nın izni ile kurulmuş olmakla 2014 yılı içerisinde kitlesele fon uygulamalarına ilişkin yayımlanan bir rehber ile çeşitli düzenlemeler getirilmesi yoluna gidilmiştir. Buna göre İngiltere’de yalnızca akredite yatırımcıların kitlesele fonlama aracılığı ile yatırımda bulunmasına izin verilirken azami yıllık yatırım tutarı da yatırımcının yıllık net varlığının yüzde onu ile sınırlandırılmıştır.

Fransa

1 Ekim 2014 tarihinde yürürlüğe giren ve “finansal katılım” unsurlarını düzenleyen yönetmelik ile ilk defa kitlesel fonlamanın yasal altyapısını oluşturmuştur. Buna göre Fransız mevzuatında yatırım platformları ve aracı kurumlar üç kategoriye ayrılmış olmakla borçlandırma karşılığı kitlesel fonlama, faiz getirisi “aracı kuruluş finansman katılımı” (IFP), hisse karşılığı kitlesel fonlama “sermaye yatırım danışmanlığı” (CIP) ve hisselerin arzına ilişkin olarak ise “yatırım hizmetleri sağlayıcısı” (PSI) konumlandırılmaları yapılmıştır. Kitlesel fonlama unsuru tüm yatırım platformu üyelerinin ise Fransız Sigorta Brokerleri Düzenleyici Kurumu ORIAS’a tescil edilmesi zorunlu kılınmıştır. Kitlesel fonu yönetecek portal yöneticilerinin bankacılık tecrübesinin bulunması şartı da aranmaktadır. Fransız kitlesel fonlama platformları yatırım yapılacak menkul kıymetlere ilişkin olarak gerekli bilgilendirmeleri, araştırma raporlarını ve riskleri internet sitelerinde açıkça belirtmekle yükümlü tutulmuştur.

ABD

Kitlesele fonlamanın doğduğu ülke olan ABD’de kongre tarafından 2011 yılında kk lekli Şirketlerin ve girişimcilerin sermaye ihtiyaçlarına ilişkin Small Company Capital Formation (Kk lekli Şirket Sermaye OluŐumu), Entrepreneur Access to Capital (GiriŐimcinin Sermayeye EriŐimi) ve Access to Capital for Job Creators (İŐ Yaratanlar İçin Sermayeye EriŐim) kanun teklifleri sunulmuŐtur. Bunun akabinde Beyaz Saray yönetiminin de desteğiyle özellikle kitlesele fonlama uygulamalarındaki istisnaların düzenlenmesi yine kitlesele fonlamaya tabi kıymetlerin ve bu amaçla doğru yatırım ortamının sağlanması amacıyla 2013 yılında Jumpstart Our Business Startups Act – kısa adı “JOBS Act”- (İŐ İçin Hızlı BaŐlangıç Kanunu) olan kanun yürürlüğe girmiŐtir. Halka arz olan hisselerin ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu’na (SEC) kayıtlı olması gerekliliğine bir istisna getirerek, kitlesele fonlamaya konu hisseleri kayıtlı sermaye sisteminden çeşitli koŐulların temini Őartıyla varestede tutmuŐtur.

Bu kanun öncelikle kitlesele fonlamanın yapılacağı internet platformlarının tescile tabi olması koŐulunu getirirken bireylere bu platformlar üzerinde yıllık gelir durumlarına göre hisse karşılığı fonlama limiti getirmektedir.

Hisse karşılığı kitlesele fonlama yapılan Şirketlerin hissedar sayısı da ABD’de 2000 ile sınırlandırılmıştır.

TÜRKİYE

- Yasal düzenleme bulunmuyor
- Mevcut durumda 10'dan az platform bağış ve hibe yoluyla kitleseel fonlama sağlıyor
- Bağımsız ödeme sistemleri aracılığı ile fonlama yapıyor
- Hisse veya borçlanma karşılığı fonlama ise bankacılık, sermaye piyasaları ve ticaret hukuku düzenlemelerinden kaynaklı şu an için yasal olarak mümkün değil

ÇEKİNCELER

- Dolandırıcılık
- Kara Para Aklama
- Terör Finansmanı
- Patent İhlalleri ve Fikri Mülkiyet Hakları

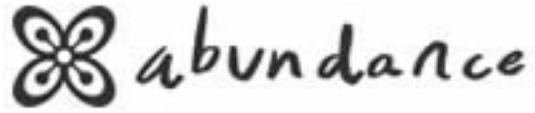
GÜNEŞ ENERJİSİNDE KİTLESEL FONLAMA

THE PEOPLE'S SOLAR

2014, Avustralya, Ödül karşılığı

2013, Amerika , Gelir karşılığı, 6,5 milyon EUR

2009, İngiltere, Gelir karşılığı, 8 milyon EUR

Trillion Fund® 2013, İngiltere , Gelir karşılığı, 1,4 milyon EUR

 Gen Community 2013, İngiltere , Gelir karşılığı, 125k EUR

ABD, Hisse ve Gelir, 14 milyon USD

SORU & CEVAP

safak.herdem@herdem.av.tr

+90 532 281 4663

@herdemsafak

safakherdem